

REGERINGEN

Regeringsbeslut I 8

2010-03-04

N2010/1762/E (delvis)

Näringsdepartementet

Energimarknadsinspektionen

Box 155

631 04 Eskilstuna

AB 1

ENERGIMARKNADSINSPEKTIONEN	
Ank.	2010 -03- 12
	00-10-100902
D/Dnr	

ORIGINAL

Uppdrag till Energimarknadsinspektionen att utreda frågor angående smarta mätare och intelligenta nät

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Energimarknadsinspektionen att med beaktande av vad som anges nedan under rubriken Skälen för regeringens beslut utreda, identifiera eventuella hinder och lämna förslag till åtgärder som skapar förutsättningar för en utbyggnad och ett utvecklat användande av smarta mätare och intelligenta elnät. Uppdraget ska ske med utgångspunkt i möjligheterna att skapa förutsättningar för aktivare elkunder, förbättra incitamenten till effektivare elanvändning och effektreduktion vid effekttoppar samt underlätta en ökad introduktion av förnybar elproduktion.

Uppdraget ska genomföras i samråd med Statens energimyndighet och Affärsverket svenska kraftnät. Energimarknadsinspektionen ska även inhämta synpunkter för övriga berörda myndigheter, branscher och organisationer. Uppdragets genomförande ska fortlöpande stämmas av med Regeringskansliet (Näringsdepartementet).

Uppdraget ska redovisas till Näringsdepartementet (Regeringskansliet) senast den 1 december 2010. Uppdraget kan enligt särskild överenskommelse mellan företrädare för Näringsdepartementet och Energimarknadsinspektionen rapporteras vid annan tidpunkt än vad som här angivits.

Bakgrund

EG-direktiv

I EG-direktiven Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG, Europaparlamentets och

rådets direktiv 2009/28/EG av den 23 april 2009 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och om ändring och ett senare upphävande av direktiven 2001/77/EG och 2003/30/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/32/EG av den 5 april 2006 om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster och om upphävande av rådets direktiv 93/76/EG finns skrivelser och bestämmelser som berör frågeställningar om intelligenta elnät och smarta nät.

Syftet med dessa bestämmelser är i huvudsak att medlemsstaterna ska verka för att det genomförs system med smarta mätare och intelligenta nät för att bl.a. öka förutsättningarna för konsumenterna att påverka sin elkonsumention och öka introduktion av förnybar elproduktion.

Elmättningsreformen

Den 1 juli 2009 trädde den sista delen av elmättningsreformen i kraft i Sverige. Den sista delen i reformen innebar att alla elanvändare med ett säkringsabonnemang om högst 63 ampere ska ha månadsvis avläsning på sina elmätare.

Reformen har inneburit att installation har skett av ett stort antal elmätare, s.k. AMM-elmätare (Automatic Metering Management), som har en potential till större användningsområde än att endast rapportera mätvärden månadsvis. Dessa mätare har ett högpresterande mätsystem som klarar av ytterligare viktiga funktioner som t.ex. utvecklande av elmarknaden, arbetet med energibesparingar och ett verktyg i arbetet med effektreduktion.

Skälen för regeringens beslut

EU har i de ovan redovisade direktiven starkt uttalat en vilja att medlemsstaterna ska utveckla användandet av intelligenta elnät och smarta mätare.

Regeringen instämmer i denna målsättning på europeisk nivå och anser att ett ytterligare steg att utveckla elmarknaden är en utbyggnad av smarta mätare och intelligenta elnät i Sverige. Vidare har Sverige nyligen genomfört reformen om månadsvis mätning vilket har inneburit att ett större antal mätare har installerats som har kapacitet att nyttjas för andra uppgifter än att endast rapportera mätvärden månadsvis.

Smarta mätare

Regeringen ser mot bakgrund av att övergången till månadsvis mätning redan skett i Sverige och den uttalade målsättningen i ett antal EU-direktiv att en naturlig fortsatt utveckling är att kunna utveckla användandet av smarta mätare i Sverige. Regeringen anser att en utbyggnad av smarta mätare och en utvidgad användning av redan installerade smarta mätare skulle kunna leda till ökad förbrukningsflexibilitet och därmed en effektivare och minskad elförbrukning som leder till minskade kol-

dioxidutsläpp. Smarta mätare kan även vara ett incitament för att öka rörligheten bland Sveriges elkunder att vara mera aktiva i val av elavtal och elhandlare.

Regeringen anser vidare att smarta mätare även skulle kunna underlätta hanteringen av effekttoppar genom att skapa förutsättningar för att prissignalen når konsumenterna på ett tydligare sätt. Därigenom ges möjlighet för elanvändaren att direkt reagera på elpriset och vid behov minska sin elförbrukning. Smarta mätare är därtill en viktig komponent vid en övergång till intelligenta elnät.

Energimarknadsinspektionen bör därför få i uppdrag att utreda hur en fortsatt utveckling ska kunna ske med användandet av smarta mätare. I uppdraget ingår särskilt att utreda förutsättningar för att ta vara på och nyttja de nya funktioner som en utbyggnad av smarta mätare skulle innebära och utreda vilka funktioner som det skulle kunna uppställas krav på att smarta mätare ska uppfylla.

Intelligenta nät

EU:s medlemsstater har gemensamt satt upp ambitiösa mål för såväl minskade utsläpp av växthusgaser som ökad energieffektivisering och ökad andel energi från förnybara energikällor. Dessa mål innebär bl.a. en ökad användning av förnybar elproduktion som inte är reglerbar, exempelvis vindkraft.

Regeringen ser mot denna bakgrund fördelar i utbyggnad av intelligenta elnät, t.ex. skulle en sådan utveckling kunna innebära en ökad flexibilitet i elanvändningen och en möjlighet att kunna hantera den ökade andel oreglerbar el i elnäten som en ökad andel förnybar kraftproduktion medför. Dessa nät kan därmed komma att underlätta för balanshållningen. Intelligenta elnät kan när det gäller leverans av el också förbättra kvaliteten för kunden eftersom förutsättningarna för att leverera el utan avbrott förbättras. På detta sätt kommer intelligenta nät vara en viktig del i arbetet med att uppnå de ambitiösa mål som satts upp på gemenskapsnivå.

Regeringen anser att intelligenta elnät även skulle kunna öka säkerheten i näten mot yttre hot av olika slag. Intelligenta elnät kan även vara av betydelse vid en storskalig användning av batteridrivna elbilar i samhället.

Energimarknadsinspektionen bör därför få i uppdrag att utreda även hur framtida utbyggnad av intelligenta elnät kan underlättas. I uppdraget ingår det särskilt att analysera på vilket sätt en utbyggnad av intelligenta elnät kan främja en övergång till ett uthålligt energisystem samt identifiera eventuella hinder och lämna förslag till åtgärder som skapar förutsättningar för en effektiv utbyggnad och ett utvecklat användande av intelligenta elnät.

Övrigt

Energimarknadsinspektionen ska i sitt uppdrag ta som utgångspunkt en fortsatt öppen och avreglerad elmarknad och de roller och den ansvarsfördelning som finns på elmarknaden. Inspektionen ska också beakta användarnas möjlighet att använda och förstå mätarnas och nätets funktion. En förutsättning för att elkunderna ska kunna använda den nya teknologin är att den är begriplig och användarvänlig.

Energimarknadsinspektionen ska även i sitt uppdrag ta hänsyn till de eventuella förslag som Nya el- och gasmarknadsutredningen (NELGA) lämnar i sitt betänkande som berör smarta mätare och intelligenta elnät.

Energimarknadsinspektionen ska slutligen samordna uppdraget med de uppdrag om *Nettodebitering* och *Timmätning av uttagskunder* som regeringen tidigare har lagt på Energimarknadsinspektionen.

Tider m.m.

Regeringen bedömer att uppdraget kommer att kräva relativt omfattande analyser av Energimarknadsinspektionen och tid för inhämtande av synpunkter från relevanta intressenter. Regeringen anser sammanfattningsvis att det är lämpligt att uppdraget redovisas den 1 december 2010. Uppdraget ska genomföras inom ramen för myndigheternas befintliga resurser.

Till eventuella författningsförslag ska fullständig konsekvensutredning bifogas. Konsekvensutredningen ska särskilt redovisa de ekonomiska konsekvenser som eventuella författningsförslag innebär.

På regeringens vägnar

Åsa Torstensson

Jan-Olof Lundgren

Kopia till

Statens Energimyndighet
Affärsverket svenska kraftnät